

İŞSİZLİK VE İSTİHDAMIN GÖRÜNÜMÜ

İŞSİZLİKTE ARTIŞ EĞİLİMİ SÜRÜYOR!

- HEM DAR HEM GENİŞ TANIMLI İŞSİZLİKTE ARTIŞ DEVAM EDİYOR!
- GENİŞ TANIMLI İŞSİZ SAYISI (ÂTIL İŞGÜCÜ) 9,2 MİLYON!
- GENİŞ TANIMLI İŞSİZLİK ORANI (ÂTIL İŞGÜCÜ) YÜZDE 25,8!
- TÜİK'İN AÇIKLADIĞI İSTİHDAM ARTIŞI TARTIŞMALI

10 MAYIS 2021

diskinsesi

diskinsesi

diskinsesi

İŞSİZLİK VE İSTİHDAMIN GÖRÜNÜMÜ RAPORU

Mayıs 2021

Bu araştırma **Türkiye Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu Araştırma Merkezi (DİSK-AR)** tarafından hazırlanmış ve **10 Mayıs 2021** tarihinde kamuoyuna sunulmuştur. Bu araştırmaya ilişkin metodolojik bilgi ekte yer almaktadır.

Araştırma DİSK-AR kaynak gösterilerek kullanılabilir.

TÜRKİYE DEVRİMCİ İŞÇİ SENDİKALARI KONFEDERASYONU

Adres: Dikilitaş Mahallesi Eren Sokak No: 4 Beşiktaş, İstanbul

Tel: (0212) 291 00 05 – 291 00 06 – 258 19 66 – 258 19 67

Faks: (0212) 240 42 09 ve (0212) 296 91 24

GSM: (0533) 276 47 23

DİSK Web: www.disk.org.tr

DİSK-AR Web: arastirma.disk.org.tr

DİSK-AR e-posta: diskar@disk.org.tr

DİSK-AR sosyal medya (Twitter, Instagram): @disk_arastirma

DİSK sosyal medya (Facebook, Twitter, Instagram): @diskinsesi

Yöntemsel Açıklama

TÜİK, Mart 2021 tarihinden itibaren Hanehalkı İşgücü Araştırması'nda (HİA) kapsamlı metodoloji değişikliğine gitti ve Uluslararası Çalışma Örgütü'nün (ILO) 19. Çalışma İstatistikçileri Konferansı kararlarına uyum sağlayan yeni metodolojiye geçti.¹ TÜİK tarafından benimsenen yeni metodoloji, DİSK-AR tarafından 10 yıldır hesaplanan ve işsizliğin gerçek boyutunu ortaya koymayı hedefleyen geniş tanımlı işsizlik hesaplamasının önemini ortaya koydu.

Ancak TÜİK'in yeni metodolojiye göre açıkladığı veriler önceki metodolojiye göre oldukça sınırlı kaldı.² yayımladık. TÜİK'in metodoloji değişikliği sonrasında DİSK-AR'ın **İşsizlik ve İstihdamın Görünümü** araştırmalarında da bazı değişiklikler yaptık. TÜİK bundan böyle aylık özet veriler, üç ayda bir ve yıllık olarak ise ayrıntılı veriler açıklayacak. Bu değişikliklere paralel olarak iki ay boyunca özet verileri, üçüncü ay boyunca ise ayrıntılı verileri irdedeceğiz. Uzun yıllardır açıkladığımız geniş tanımlı işsizliğe ilişkin ayrıntılı verileri artık üç aylık olarak hesaplayabileceğiz. Ayrıca genç işsizliğine ilişkin ayrıntı verileri de üç ayda bir yer vereceğiz. Aynı sebeple önceki raporlarımızda yer alan Covid-19 dönemindeki iş kaybını hesapladığımız ve ILO'nun eşdeğer istihdam kaybı yöntemiyle bulduğumuz Covid-19 etkisiyle geniş tanımlı işsizlik hesaplamamız da üç aylık raporlarda yer bulacak.

TÜİK tarafından gerçekleştirilen metodoloji değişikliğine dair ayrıntılı bilgi notuna bu raporun sonunda yer alan **"TÜİK'in Hanehalkı İşgücü Araştırması Yönteminde Yaptığı Değişiklikler"** bölümden ulaşılabilir. Ayrıca DİSK-AR tarafından TÜİK verilerinden hesaplanan **zamana bağlı eksik istihdam, potansiyel işgücü ve âtil işgücü sayıları ile oranları** ve bunların **Ocak 2014-Mart 2021 dönemindeki gelişimine** dair ayrıntılı grafik ve tablolar **raporun ekinde** yer alıyor.

TÜİK yeni metodoloji ile birlikte toplam 4 işsizlik oranını açıklamaya başladı. Bu dört işsizlik oranı şunlardır:

- *İşsizlik 1: Gösterge işsizlik oranı (**Dar tanımlı işsizlik oranı**)*
- *İşsizlik 2: Zamana bağlı eksik istihdam ve işsizlerin bütünleşik oranı*
- *İşsizlik 3: İşsiz ve potansiyel işgücünün bütünleşik oranı*
- *İşsizlik 4: Âtil işgücü oranı (**Geniş tanımlı işsizlik oranı**)*

TÜİK 4 yeni işsizlik oranını açıklarken bu işsizlik türlerinden sadece dar tanımlı işsiz sayısını (İşsizlik 1) yayımlıyor. Aylık raporumuzda TÜİK'in yönteminden hareketle diğer üç işsizlik türünün sayılarını hesaplayarak açıklayacağız. Ayrıca cinsiyete göre işsizlik ve istihdamda yaşanan gelişmeleri ele alacağız.

¹ TÜİK, "Hanehalkı İşgücü araştırması Hakkında Kamuoyu Duyurusu", 22 Şubat 2021. <https://www.tuik.gov.tr/Kurumsal/DuyuruDetay> (Erişim: 16 Mart 2021).

² DİSK-AR, "TÜİK nihayet kabul etti: Geniş tanımlı işsizlik oranı ortalama yüzde 29,1, kadınlarda yüzde 37,7!", 10 Mart 2021. <http://arastirma.disk.org.tr/?p=5088> (Erişim: 16 Mart 2021).

ÖZET

İşsizlikte artış sürüyor

- **Hem dar hem geniş tanımlı işsizlikte artış devam ediyor!**
- **Geniş tanımlı işsiz sayısı (âtil işgücü) 9,2 milyon!**
- **Geniş tanımlı işsizlik oranı (âtil işgücü) yüzde 25,8!**
- **TÜİK'in açıkladığı istihdam artışı tartışmalı**

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) 10 Mayıs 2021 tarihinde Mart 2021 dönemine ait Hanehalkı İşgücü Araştırması (HİA) sonuçlarını açıkladı. Mart 2021 dönemi verileri TÜİK'in yeni metodolojisine dayanıyor.

TÜİK Mart 2021 dönemi gösterge işsizlik oranı olarak ifade ettiği mevsim etkisinden arındırılmış dar tanımlı işsizlik oranını yüzde 13,1 ve TÜİK'in âtil işgücü olarak adlandırdığı, DİSK-AR'ın ise geniş tanımlı işsizlik olarak ifade ettiği oranı yüzde 25,8 olarak açıkladı. Böylece mevsim etkisinden arındırılmış dar tanımlı işsizlik oranı son bir yılda 0,1 puan arttı ve bir aylık dönemde ise 0,1 puan azaldı. Mevsim etkisinden arındırılmış geniş tanımlı işsizlik (âtil işgücü) oranı ise son bir yılda 2,6 puan arttı ve son bir aylık dönemde ise 2,3 puan azaldı.

TÜİK verilerine göre **mevsim etkisinden arındırılmış dar tanımlı işsiz sayısı** Mart 2021 döneminde **4 milyon 236 bin** olarak gerçekleşti. Böylece Mart 2020'de 3 milyon 953 bin ve Şubat 2021'de 3 milyon 177 bin olan mevsim etkilerinden arındırılmış dar tanımlı işsiz sayısı bir yılda 283 bin kişi ve bir ayda 59 bin kişi arttı.

TÜİK verilerinden hareketle yaptığımız hesaplama göre **mevsim etkisinden arındırılmış geniş tanımlı işsiz sayısı** Mart 2021'de **9 milyon 204 bin** olarak gerçekleşti. Mart 2020'de 7 milyon 726 bin ve Şubat 2021'de 9 milyon 943 bin olan mevsim etkisinden arındırılmış geniş tanımlı işsiz sayısı son bir yılda 1 milyon 478 bin kişi arttı; son bir ayda ise 738 bin kişilik bir azalış yaşandı.

Mart 2021 döneminde TÜİK 4 ayrı işsizlik oranı açıkladı. (Grafik 1):

- **İşsizlik 1: Gösterge işsizlik oranı (mevsim etkisinden arındırılmış dar tanımlı) yüzde 13,1**
- **İşsizlik 2: Zamana bağlı eksik istihdam ile işsizlerin bütünleşik oranı yüzde 18,2**
- **İşsizlik 3: İşsiz ile potansiyel işgücünün bütünleşik oranı yüzde 21,2**
- **İşsizlik 4: Âtil işgücü (geniş tanımlı işsizlik) oranı yüzde 25,8**

TÜİK verilerine göre Şubat 2021 ve Mart 2021 dönemi arasında mevsim etkisinden arındırılmış dar tanımlı işsizlik oranı 0,1 puan, işsiz ile potansiyel işsizlerin bütünleşik oranı 1,4 puan, zamana bağlı eksik istihdam ile işsizlerin bütünleşik oranı 1,1 puan ve âtil işgücü oranı 2,3 puan azaldı.

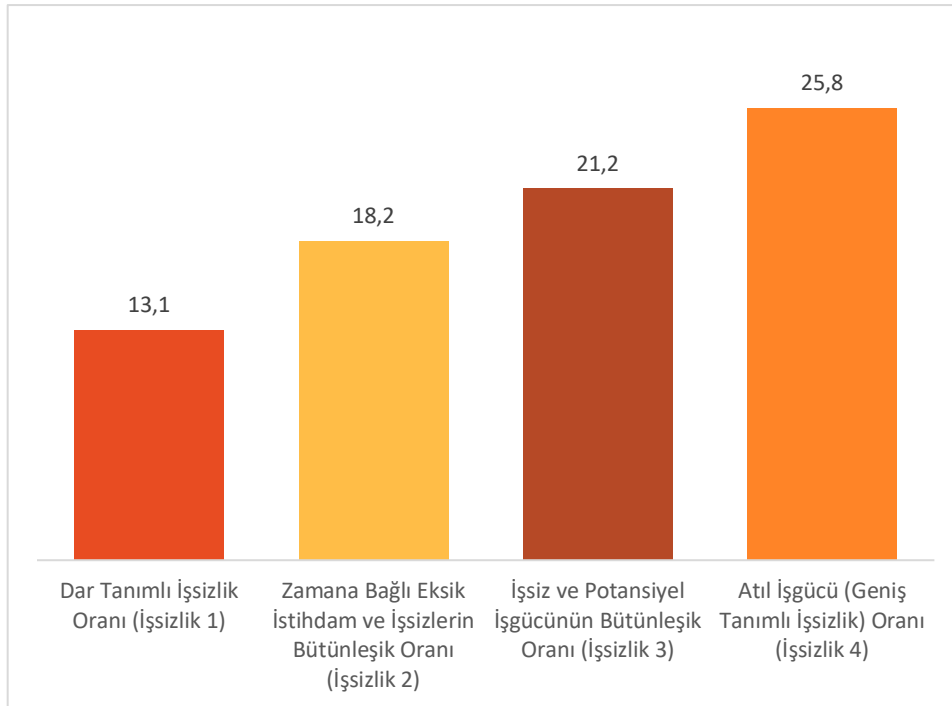
Öte yandan TÜİK'in yeni kullanmaya başladığı metodolojiye göre açıklanan aylık veriler oldukça sınırlı bir kapsama sahip. Aylık verilerde daha önceki TÜİK metodolojisinde yer alan pek çok ayrıntı yer almıyor. Örneğin istihdam olup çalışmayanlar aylık verilerde yok. Bu nedenle salgın döneminde istihdamda görünüp işbaşında olmayanların sayıları TÜİK verilerinde yer almıyor. Yine iş aramayıp çalışmaya hazır olanların sayısı, ümidini kaybeden işsizlerin sayısı ve genç işsizliğe ilişkin ayrıntılar TÜİK'in aylık verilerinde yer almıyor. TÜİK ayrıca üç aylık veriler açıklayacağını ve ayrıntıların burada yer alacağını açıkladı. TÜİK üç aylık verileri 18 Mayıs 2021'de açıklayacak. O nedenle aylık veriler detaylı analiz yapmak için yeterli değil.

SALGINDA İŞSİZLİK ARTIŞI DEVAM EDİYOR

İşsizlik oranlarının yıllık değişimine bakıldığında Mart 2020 dönemine göre dar tanımlı işsizliğin (işsizlik 1) 0,1 puan, zamana bağlı eksik istihdam ile işsizlerin bütünleşik oranının (işsizlik 2) 2,1 puan, işsiz ve potansiyel işgücünün bütünleşik oranının (işsizlik 3) 0,7 puan ve atıl işgücü oranının (işsizlik 4) 2,6 puan arttığı görülüyor (Tablo 1).

TÜİK'in dar tanımlı işsizlik yanında açıklamaya başladığı üç yeni işsizlik oranındaki yıllık artışın sebebi Covid-19 salgını etkisiyle sürekli artış eğiliminde olan zamana bağlı eksik istihdam ve potansiyel işgücündeki yükseliştir. Mevsim etkisinden arındırılmış zamana bağlı eksik istihdam sayısı Mart 2020'de 928 bin, Mart 2021'de ise 1 milyon 647 bin kişi olarak hesaplanmıştır. Böylece zamana bağlı eksik istihdam son bir yılda yüzde 77,5 oranında yükselmiş oldu (Tablo 1).

Grafik 1: İşsizlik Oranları (Mevsim Etkisinden Arındırılmış) (Mart 2021) (Yüzde)

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), Hanehalkı İşgücü Araştırması, Mart 2021. DİSK-AR tarafından hazırlanmıştır.

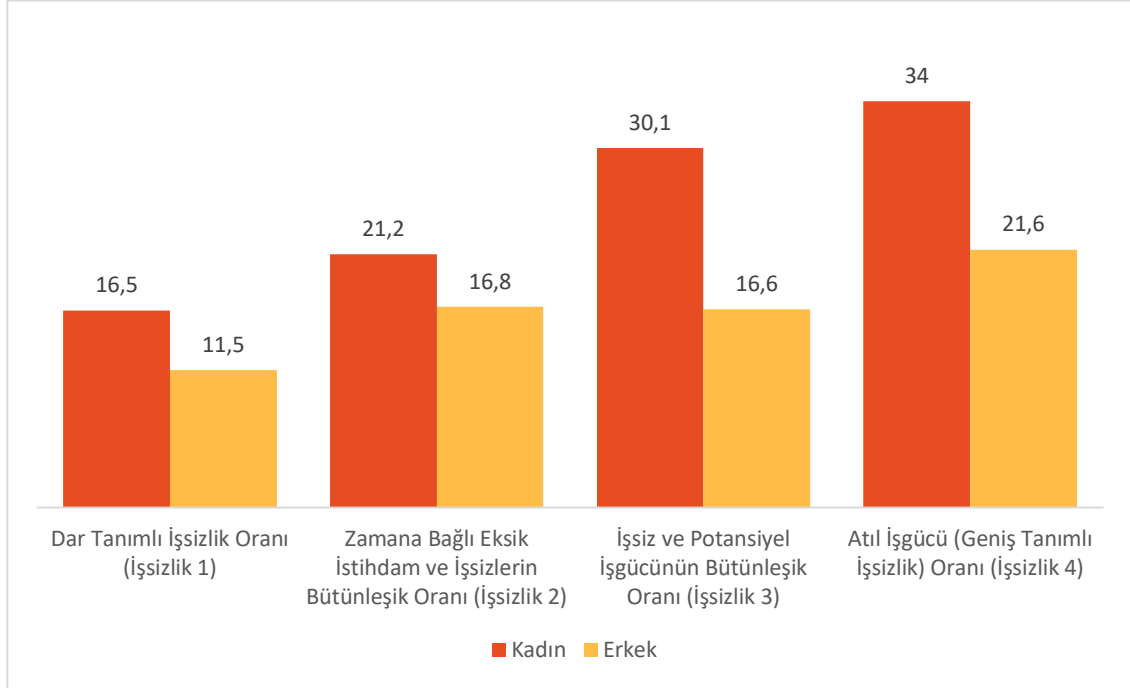
TÜİK'in yeni metodolojisindeki potansiyel işgücü (mevsim etkisinden arındırılmış) Mart 2020'de 2 milyon 845 bin ve Mart 2021'de 3 milyon 321 bin kişi olarak hesaplanmıştır. Böylece potansiyel işgücü son bir yılda yüzde 16,7 oranında arttı.

KADIN İŞSİZLİĞİ SALGINDA DAHA DA YÜKSELDİ

Mart 2021 HİA verilerine göre mevsim etkisinden arındırılmış dar tanımlı işsiz sayısı toplamda 4 milyon 236 bin kişi iken, DİSK-AR tarafından yapılan hesaplama göre geniş tanımlı işsiz sayısı 9 milyon 204 bin olarak gerçekleşti. **Cinsiyete göre işsizlik oranlarına bakıldığında kadın işsizliğinin tüm türlerde erkeklerden yüksek olduğu görülüyor. Mevsim etkisinden arındırılmış dar tanımlı işsizlik oranı erkeklerde yüzde 11,5 iken kadınlarda yüzde 16,5'tir. Zamana bağlı eksik istihdam ve işsizlerin bütünleşik oranı erkeklerde yüzde 16,8 iken kadınlarda yüzde 21,2'dir. İşsiz ve potansiyel işgücünün bütünleşik oranı erkeklerde yüzde 16,6 iken kadınlarda 13,5 puan yüksek olarak yüzde 30,1 seviyesindedir. Geniş tanımlı işsizlik (atıl işgücü) ise erkeklerde yüzde 21,6 ve kadınlarda yüzde 34 düzeyindedir (Grafik 2).**

Dar işsizlikte kadınlar erkeklerden 5 puan yüksek iken, geniş tanımlı işsizlikte kadınlar erkeklerden 12,4 puan daha yüksektir. Tüm işsizlik türlerinde kadın işsizliğinin çok daha yüksek olduğu dikkat çekmektedir.

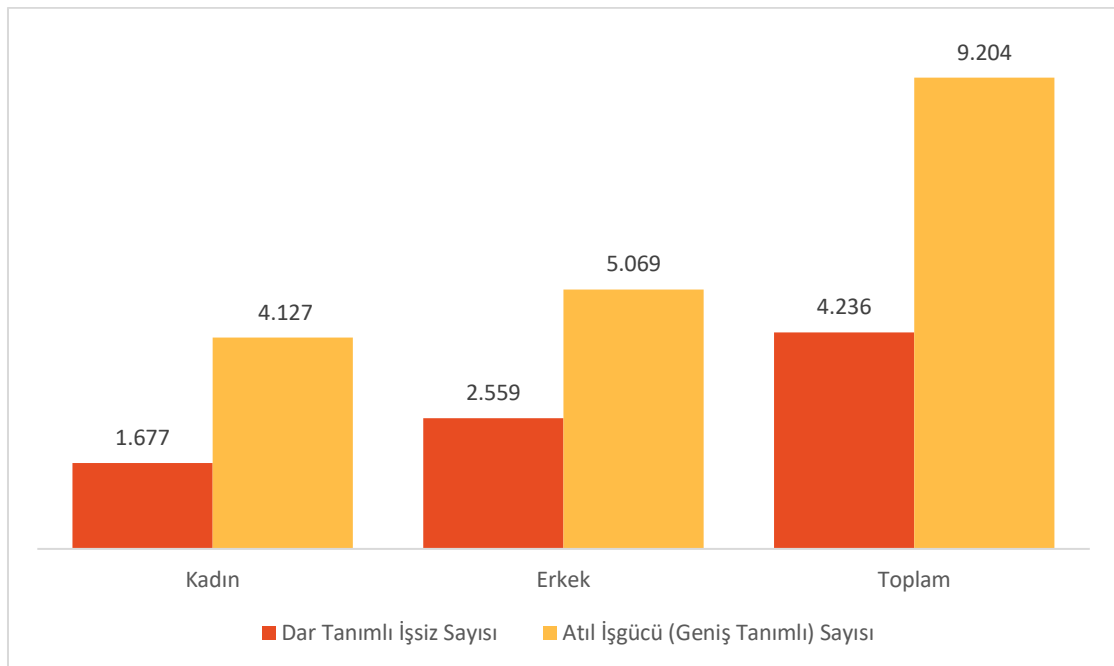
Grafik 2: Cinsiyete Göre Mevsim Etkisinden Arındırılmış İşsizlik Oranları (Mart 2021) (Yüzde)

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), Hanehalkı İşgücü Araştırması, Mart 2021. DİSK-AR tarafından hazırlanmıştır.

Kadınlarda mevsim etkisinden arındırılmış dar tanımlı işsiz sayısı 1 milyon 677 bin ve geniş tanımlı işsiz sayısı 4 milyon 127 bindir. Erkeklerde ise dar tanımlı işsiz sayısı 2 milyon 559 bin ve geniş tanımlı işsiz sayısı ise 5 milyon 69 bindir (Grafik 3).

Grafik 3: Cinsiyete Göre İşsiz Sayıları (Dar ve Geniş Tanımlı) (Mart 2021) (Bin)

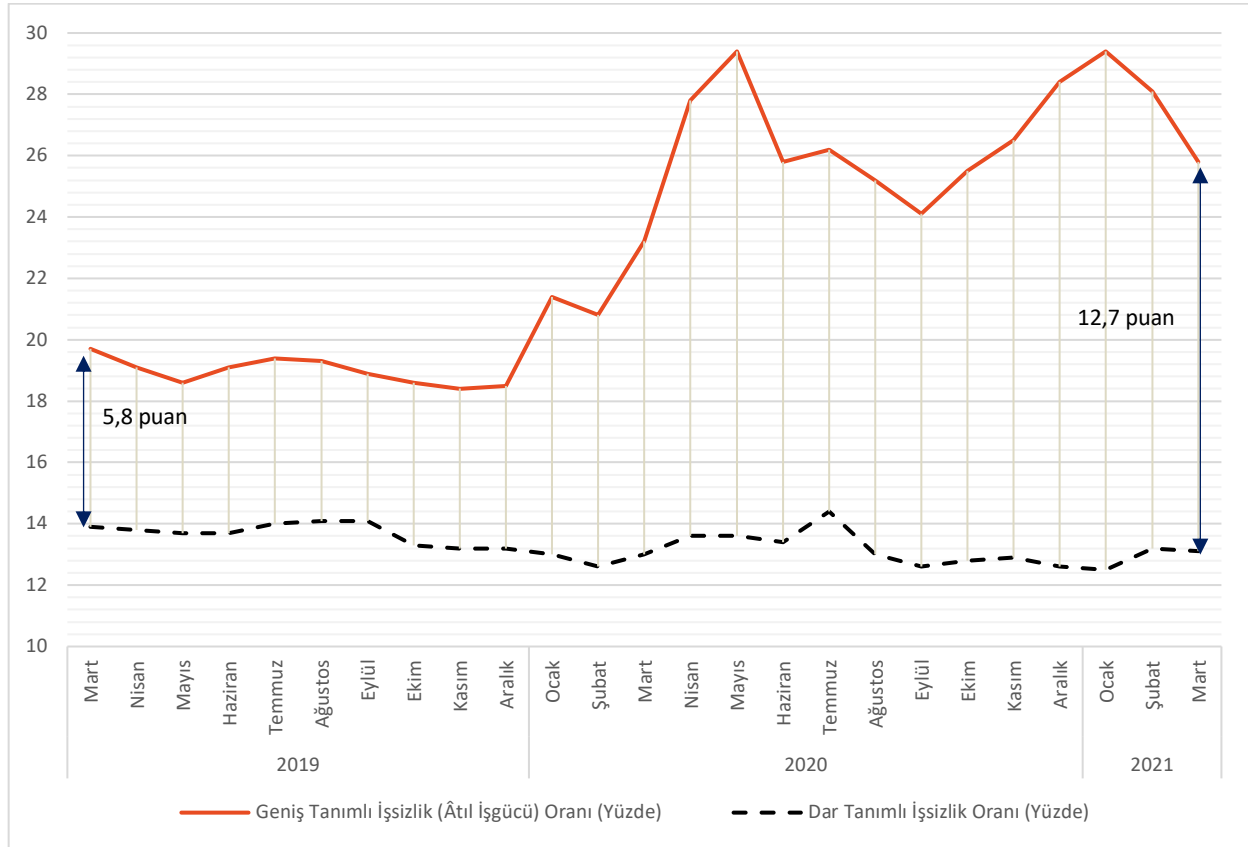

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), Hanehalkı İşgücü Araştırması, Mart 2021. DİSK-AR tarafından hazırlanmıştır.

DAR VE GENİŞ İŞSİZLİK ARASINDAKİ MAKAS BÜYÜK

Ekonomik kriz ve pandeminin de etkisiyle işgücü piyasası dışına çıkış, zamana bağlı eksik istihdamda artış ve iş bulma ümidinin kaybedilmesine paralel olarak dar ve geniş tanımlı işsizlik oranları arasındaki fark giderek açılıyor. Örneğin Mart 2019'da dar tanımlı işsizlik yüzde 13,9 iken geniş tanımlı işsizlik 19,7 olarak gerçekleşmişti. Geniş tanımlı işsizlik dar tanımlı işsizlikten 5,8 puan yüksekti. Mart 2021'de ise dar tanımlı işsizlik yüzde 13,1 iken geniş tanımlı işsizlik yüzde 25,8 olarak gerçekleşti (Grafik 4). Dar ve geniş işsizlik arasındaki fark 12,7 puana yükseldi. Dar ve geniş işsizlik arasındaki makasın bu denli açılmasının en önemli nedeni salgın dönemindeki işten çıkarma yasağının dar tanımlı işsizliği sınırlı düzeyde tutmuş olması ve işbaşında olunan sürenin azalmasıdır. Böylece dar tanımlı işsizlik sınırlı kalırken geniş tanımlı işsizlik fırlamıştır.

Grafik 4: Dar ve Geniş Tanımlı İşsizlik Oranları (Mart 2019-Mart 2021) (Yüzde)

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), Hanehalkı İşgücü Araştırması, Mart 2021. DİSK-AR tarafından hazırlanmıştır.

GENÇ KADIN İŞSİZLİĞİ 30'UN ÜZERİNDE

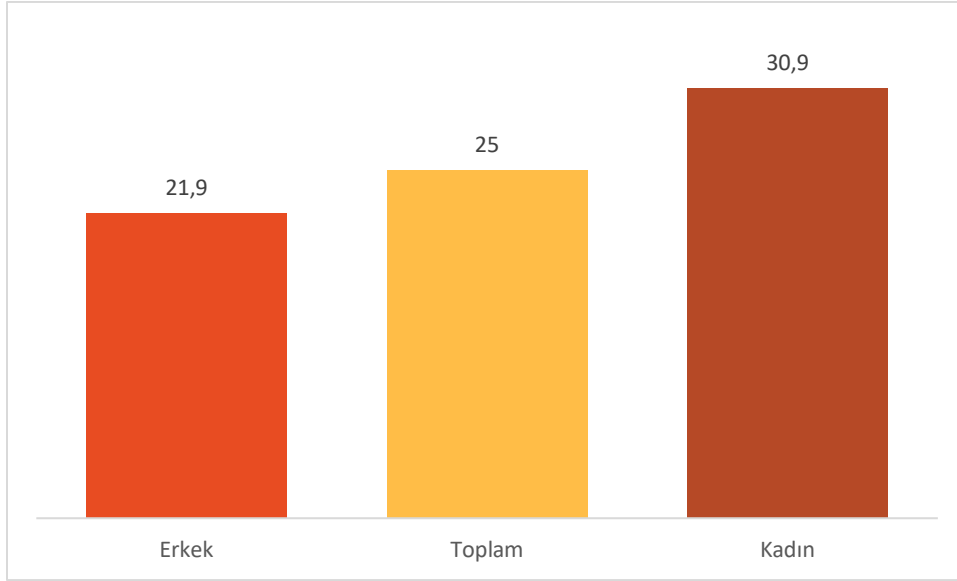
Covid-19 döneminin işgücü piyasalarında yarattığı tahribattan gençler daha fazla etkileniyor. Covid-19 salgınından önce 2019 yılı sonu itibarıyla küresel düzeyde genç işsizliği (15-24 yaş) yüzde 13,6 seviyesindeydi. Ancak Covid-19 salgını nedeniyle dünya genelinde her 6 gençten biri işsiz kaldı.³

Türkiye, Covid-19 nedeniyle genç işsizliğinin arttığı ülkelerden biri. TÜİK genç işsizliğini son 1 aylık dönemde 0,7 puan azalışla ve son bir yıllık dönemde 1,8 puanlık bir artışla yüzde 25 olarak açıkladı. 15 ve üzeri yaş grubu için

³ <https://www.ilo.org/global/research/lang--en/index.htm>

açıkladığı alternatif işsizlik hesaplamalarını 15-24 yaş grubu için açıklamıyor. TÜİK'in yayımladığı sınırlı veriler sebebiyle DİSK-AR da gençlerde geniş tanımlı işsizliği hesaplayamıyor.

**Grafik 5: Cinsiyete Göre Mevsim Etkisinden Arındırılmış Genç İşsizliği (15-24 Yaş)
(Mart 2021) (Yüzde)**

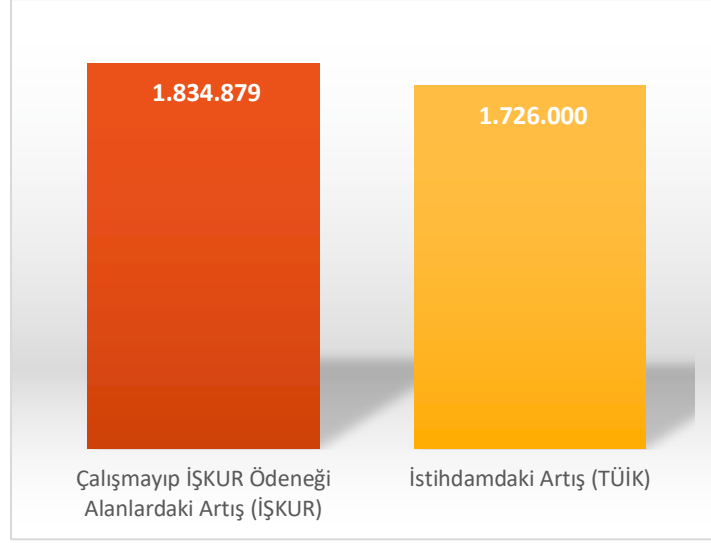
Kaynak ve açıklama: Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), Hanehalkı İşgücü Araştırması, Mart 2021. DİSK-AR tarafından hesaplanmıştır.

15 ve üzeri yaş grubunda olduğu gibi 15-24 yaş arası genç nüfusta da kadınlarda işsizlik çok daha vahim durumda. TÜİK verilerine göre Mart 2021 döneminde genç erkeklerde işsizlik oranı yüzde 21,9 olarak gerçekleşmişken genç kadınlarda işsizlik oranı yüzde 30,1 olarak gerçekleşmiştir (Grafik 5). Böylece her 3 genç kadından biri işsiz durumdadır.

İSTİHDAMDAKİ ARTIŞ İZAHA MUHTAÇ

TÜİK'e göre istihdamda Mart 2020'den Mart 2021'e 1 milyon 726 bin kişilik artış yaşandı (Grafik 6). Diğer bir ifadeyle 1,7 milyon kişiye yeni iş yaratıldı. Ancak bunun salgın koşullarında nasıl gerçekleştiği ve istihdamın nasıl olup da salgın öncesi düzeye yaklaştığı belirsiz. TÜİK istihdamda olup işbaşında olmayanların sayısını açıklamadığı için gerçekte kaç kişinin fiilen çalıştığı, kaç kişinin istihdamda görüldüğü halde çalışmadığı bilinmiyor.

Nitekim İŞKUR verileri ile TÜİK verileri arasında büyük bir uyumsuzluk var. İŞKUR'a göre 2020'de sadece 27 bin kişi salgın nedeniyle çalışmadığı için İŞKUR desteğinden yararlanırken bu sayı Mart 2021'de 1 milyon 862 bine yükseldi. Diğer bir ifadeyle salgın nedeniyle çalışmayıp İŞKUR'un kısa çalışma ödeneği ve nakdi ücret desteğinden yararlananların sayısı Mart 2021'de bir önceki yola göre 1 milyon 834 bin kişi arttı (Grafik 6). Bir yandan çalışmayıp İŞKUR desteği alanların sayısı 1 milyon 834 bin artarken öte yandan istihdamın 1 milyon 726 bin artması tuhaf ve izaha muhtaç bir çelişki olarak duruyor.

Grafik 6: TÜİK'e Göre İstihdam ve İŞKUR'a Göre Çalışmayan Artışı (Mart 2020-Mart 2021)

Kaynak: İŞKUR Mart 2020 ve 2021 İşsizlik Sigortası Bültenleri, TÜİK HİA Mart 2021 Bülteni.

Not: Çalışmayıp İŞKUR ödenekleri alanların sayısı kısa çalışma ödeneği ve nakdi ücret desteği alanlardan oluşmaktadır. Kısa çalışma ödeneği ve nakdi ücret desteği alanların sayısı Mart 2020'ye göre 1 milyon 834 bin kişi arttı.

AYRINTILI İŞSİZLİK VERİLERİ

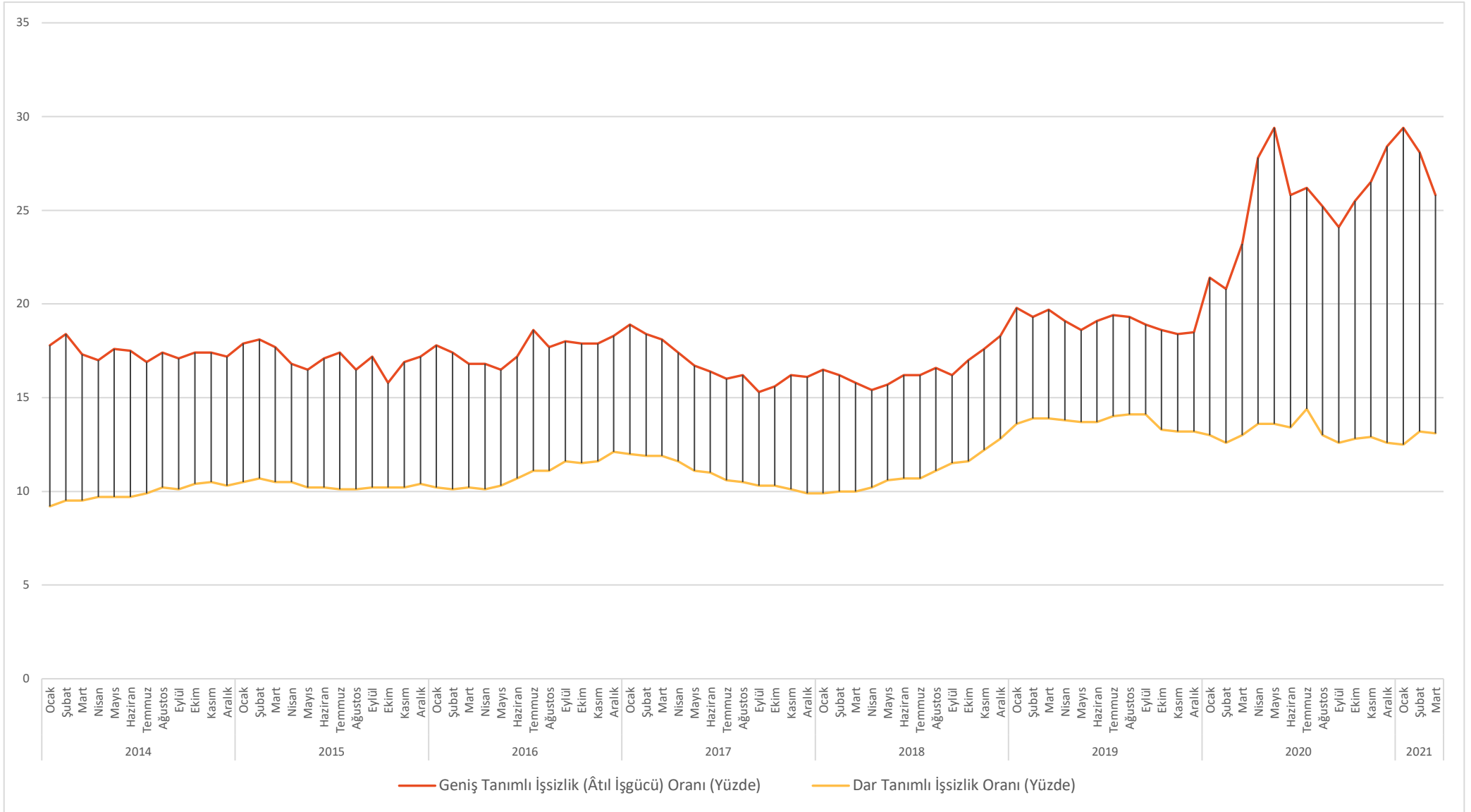
**Ek-Tablo 1: İşsizlik Türleri ve Oranları (Mevsim Etkisinden Arındırılmış)
(2014 Ocak-2021 Mart) (Bin) (Yüzde)**

		Dar Tanımlı İşsizlik Oranı (Yüzde)	Dar Tanımlı İşsiz Sayısı (Bin)	Zamana Bağlı Eksik İstihdam ve İşsizlerin Bütünleşik Oranı (Yüzde)	Zamana Bağlı Eksik İstihdam (Bin)	Potansiyel İşgücünün ve İşsizlerin Bütünleşik Oranı (Yüzde)	Potansiyel İşgücü (Bin)	Âtıl İşgücü (Geniş Tanımlı İşsizlik) Oranı (Yüzde)	Âtıl İşgücü (Geniş Tanımlı İşsiz Sayısı) (Bin)
2014	Ocak	9,2	2.581	11,7	697	15,4	2.049	17,8	5.327
	Şubat	9,5	2.676	12,0	688	16,1	2.190	18,4	5.554
	Mart	9,5	2.691	11,9	696	15,0	1.857	17,3	5.244
	Nisan	9,7	2.761	11,9	633	14,9	1.749	17	5.143
	Mayıs	9,7	2.758	12,0	653	15,4	1.914	17,6	5.324
	Haziran	9,7	2.791	11,6	560	15,7	2.069	17,5	5.421
	Temmuz	9,9	2.812	11,4	442	15,4	1.872	16,9	5.125
	Ağustos	10,2	2.904	11,9	470	15,8	1.871	17,4	5.245
	Eylül	10,1	2.923	12,0	561	15,3	1.794	17,1	5.279
	Ekim	10,4	3.021	12,1	478	15,9	1.875	17,4	5.374
	Kasım	10,5	3.031	12,4	545	15,6	1.739	17,4	5.315
	Aralık	10,3	3.009	12,1	514	15,6	1.816	17,2	5.338
2015	Ocak	10,5	3.059	12,4	568	16,1	1.967	17,9	5.594
	Şubat	10,7	3.115	12,5	527	16,4	1.990	18,1	5.632
	Mart	10,5	3.066	12,2	506	16,1	1.964	17,7	5.536
	Nisan	10,5	3.085	12,1	472	15,3	1.667	16,8	5.224
	Mayıs	10,2	2.986	11,7	448	15,0	1.667	16,5	5.101
	Haziran	10,2	3.024	11,8	483	15,5	1.873	17,1	5.380
	Temmuz	10,1	2.988	11,6	445	16,0	2.080	17,4	5.514
	Ağustos	10,1	2.998	11,5	406	15,2	1.771	16,5	5.175
	Eylül	10,2	3.039	11,8	473	15,7	1.938	17,2	5.449
	Ekim	10,2	3.046	11,1	284	14,9	1.673	15,8	5.002
	Kasım	10,2	3.061	11,4	351	15,7	1.944	16,9	5.356
	Aralık	10,4	3.101	12,0	493	15,6	1.861	17,2	5.455
2016	Ocak	10,2	3.078	12,0	542	16,2	2.158	17,8	5.778
	Şubat	10,1	3.030	11,6	437	16,0	2.086	17,4	5.553
	Mart	10,2	3.061	11,6	412	15,5	1.869	16,8	5.343
	Nisan	10,1	3.071	11,9	538	15,1	1.776	16,8	5.385
	Mayıs	10,3	3.135	11,7	417	15,2	1.744	16,5	5.296
	Haziran	10,7	3.239	11,8	342	16,1	1.963	17,2	5.543
	Temmuz	11,1	3.370	12,2	333	17,5	2.354	18,6	6.058
	Ağustos	11,1	3.411	12,5	417	16,4	1.927	17,7	5.754
	Eylül	11,6	3.537	12,9	403	16,7	1.876	18	5.816
	Ekim	11,5	3.560	13,1	485	16,4	1.800	17,9	5.845
	Kasım	11,6	3.603	13,3	516	16,3	1.727	17,9	5.846
	Aralık	12,1	3.741	13,5	444	16,9	1.802	18,3	5.987
2017	Ocak	12,0	3.723	13,5	468	17,5	2.072	18,9	6.262
	Şubat	11,9	3.703	13,3	451	17,1	1.976	18,4	6.131
	Mart	11,9	3.692	13,3	431	16,8	1.823	18,1	5.946
	Nisan	11,6	3.616	12,9	421	16,2	1.734	17,4	5.771
	Mayıs	11,1	3.490	12,4	424	15,4	1.621	16,7	5.536
	Haziran	11,0	3.432	11,9	286	15,6	1.708	16,4	5.425
	Temmuz	10,6	3.367	11,5	272	15,1	1.662	16	5.301
	Ağustos	10,5	3.340	11,5	309	15,3	1.788	16,2	5.437
	Eylül	10,3	3.253	11,2	289	14,4	1.521	15,3	5.063
	Ekim	10,3	3.267	11,5	397	14,5	1.582	15,6	5.246
	Kasım	10,1	3.224	11,2	348	15,2	1.914	16,2	5.486
	Aralık	9,9	3.157	11,1	378	14,9	1.867	16,1	5.402
2018	Ocak	9,9	3.148	11,5	525	15,0	1.933	16,5	5.605

	Şubat	10,0	3.168	11,3	427	15,0	1.887	16,2	5.481
	Mart	10,0	3.173	11,2	397	14,7	1.773	15,8	5.343
	Nisan	10,2	3.277	11,4	379	14,2	1.488	15,4	5.144
	Mayıs	10,6	3.405	11,7	361	14,6	1.516	15,7	5.282
	Haziran	10,7	3.426	11,5	268	15,4	1.797	16,2	5.491
	Temmuz	10,7	3.487	11,8	342	15,2	1.705	16,2	5.534
	Ağustos	11,1	3.599	12,3	375	15,5	1.668	16,6	5.642
	Eylül	11,5	3.719	12,4	308	15,3	1.475	16,2	5.502
	Ekim	11,6	3.740	12,8	396	15,7	1.581	17	5.717
	Kasım	12,2	3.945	13,4	387	16,5	1.664	17,6	5.997
	Aralık	12,8	4.147	14,0	386	17,1	1.677	18,3	6.210
2019	Ocak	13,6	4.363	14,7	355	18,7	2.016	19,8	6.735
	Şubat	13,9	4.517	15,1	386	18,1	1.661	19,3	6.564
	Mart	13,9	4.577	15,3	451	18,5	1.844	19,7	6.873
	Nisan	13,8	4.478	15,0	376	18,0	1.643	19,1	6.498
	Mayıs	13,7	4.486	14,5	252	17,8	1.618	18,6	6.356
	Haziran	13,7	4.463	14,7	322	18,2	1.786	19,1	6.571
	Temmuz	14,0	4.562	15,0	331	18,4	1.764	19,4	6.657
	Ağustos	14,1	4.596	15,0	278	18,6	1.778	19,3	6.652
	Eylül	14,1	4.578	15,2	364	17,9	1.513	18,9	6.456
	Ekim	13,3	4.316	14,3	314	17,7	1.720	18,6	6.350
	Kasım	13,2	4.306	14,3	353	17,4	1.650	18,4	6.308
	Aralık	13,2	4.310	14,4	380	17,5	1.684	18,5	6.373
2020	Ocak	13,0	4.138	15,6	822	19,0	2.349	21,4	7.309
	Şubat	12,6	3.994	15,0	745	18,6	2.312	20,8	7.051
	Mart	13,0	3.953	16,1	928	20,5	2.845	23,2	7.726
	Nisan	13,6	3.981	18,5	1.417	23,6	3.803	27,8	9.202
	Mayıs	13,6	4.040	19,3	1.694	24,4	4.245	29,4	9.979
	Haziran	13,4	4.096	17,1	1.144	22,4	3.568	25,8	8.808
	Temmuz	14,4	4.453	18,4	1.229	22,6	3.263	26,2	8.945
	Ağustos	13,0	4.015	17,0	1.232	21,6	3.383	25,2	8.630
	Eylül	12,6	3.893	15,8	1.001	21,2	3.392	24,1	8.286
	Ekim	12,8	3.983	17,1	1.332	21,6	3.484	25,5	8.799
	Kasım	12,9	4.044	16,9	1.236	22,9	4.035	26,5	9.315
	Aralık	12,6	3.902	17,8	1.598	23,9	4.577	28,4	10.077
2021	Ocak	12,5	3.941	20,0	2.356	22,8	4.194	29,4	10.492
	Şubat	13,2	4.177	19,6	2.039	22,3	3.726	28,1	9.943
	Mart	13,1	4.236	18,2	1.647	21,2	3.321	25,8	9.204

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), Hanehalkı İşgücü Araştırması, Mart 2021. DİSK-AR tarafından hesaplanmıştır.

Ek Grafik 1: Mevsim Etkisinden Arındırılmış Dar Tanımlı ve Geniş Tanımlı (Âtıl İşgücü) İşsizlik Oranları (2014 Ocak-2021 Mart) (Yüzde)

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), Hanehalkı İşgücü Araştırması, Mart 2021. DİSK-AR tarafından hazırlanmıştır.

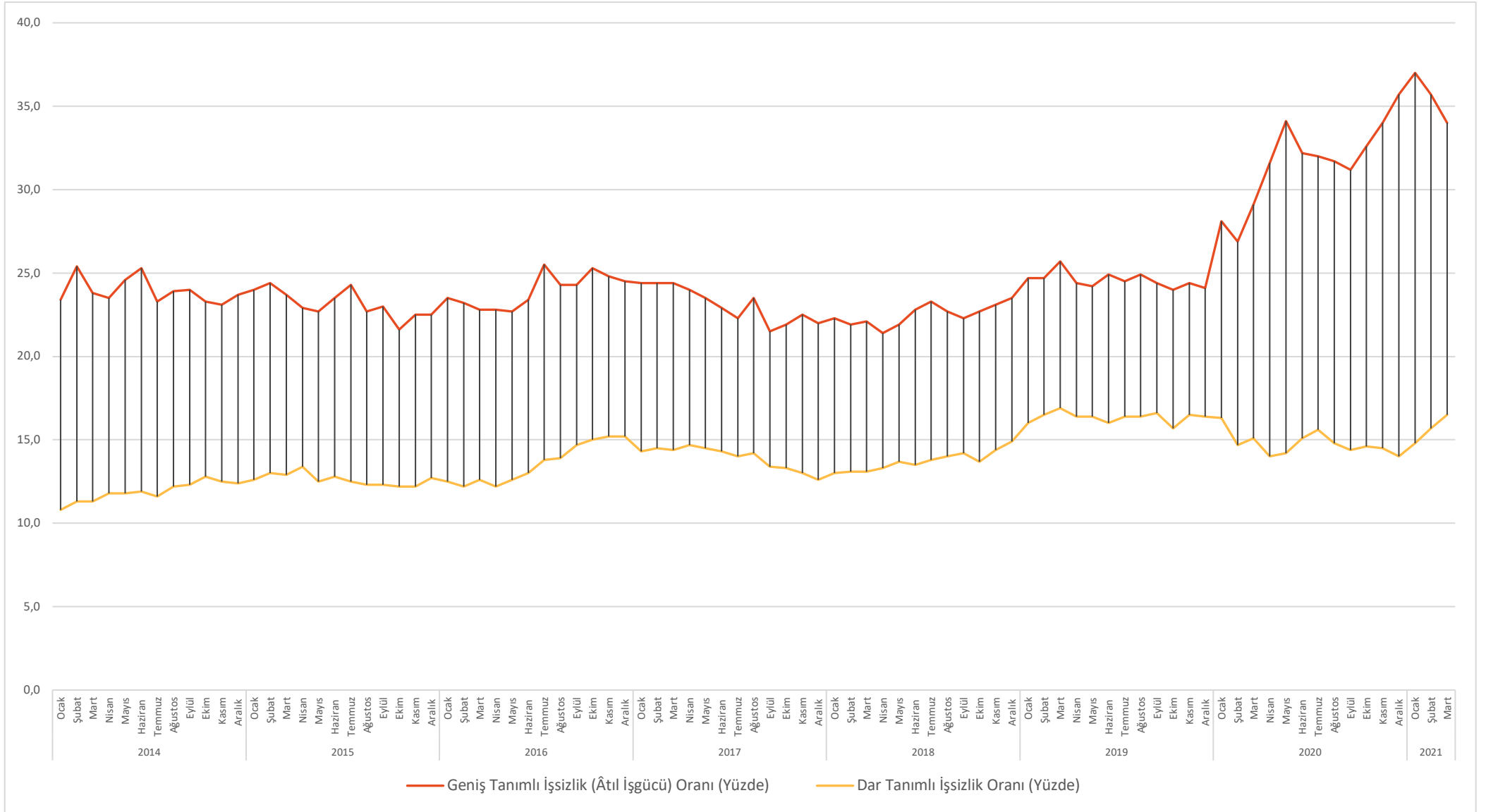
**Ek Tablo 2: Kadın İşsizlik Türleri ve Oranları (Mevsim Etkilerinden Arındırılmış)
(2014 Ocak-2021 Mart) (Bin) (Yüzde)**

		Dar Tanımlı (Standart) İşsizlik Oranı (Yüzde)	Dar Tanımlı (Standart) İşsiz Sayısı (Bin)	Zamana Bağlı Eksik İstihdam ve İşsizlerin Bütünleşik Oranı (Yüzde)	Zamana Bağlı Eksik İstihdam (Bin)	Potansiyel İşgücünün ve İşsizlerin Bütünleşik Oranı (Yüzde)	Potansiyel İşgücü (Bin)	Âtıl İşgücü (Geniş Tanımlı İşsizlik) Oranı (Yüzde)	Âtıl İşgücü (Geniş Tanımlı İşsiz Sayısı) (Bin)
2014	Ocak	10,8	900	12,9	173	21,5	1.132	23,4	2.205
	Şubat	11,3	949	14,0	224	23,1	1.283	25,4	2.456
	Mart	11,3	963	13,7	202	21,6	1.115	23,8	2.281
	Nisan	11,8	1.011	14,2	207	21,4	1.050	23,5	2.268
	Mayıs	11,8	1.013	14,3	219	22,3	1.169	24,6	2.401
	Haziran	11,9	1.029	13,6	145	23,8	1.346	25,3	2.520
	Temmuz	11,6	993	12,9	109	22,1	1.149	23,3	2.252
	Ağustos	12,2	1.049	14,0	155	22,4	1.130	23,9	2.334
	Eylül	12,3	1.060	14,2	168	22,3	1.118	24,0	2.346
	Ekim	12,8	1.132	14,3	128	22,0	1.034	23,3	2.294
	Kasım	12,5	1.106	14,3	159	21,5	1.014	23,1	2.279
	Aralık	12,4	1.104	14,1	153	22,2	1.125	23,7	2.383
2015	Ocak	12,6	1.120	14,3	155	22,5	1.142	24,0	2.417
	Şubat	13,0	1.166	14,8	163	22,8	1.141	24,4	2.469
	Mart	12,9	1.163	14,6	153	22,2	1.076	23,7	2.392
	Nisan	13,4	1.216	14,9	139	21,5	942	22,9	2.298
	Mayıs	12,5	1.137	14,1	150	21,3	1.025	22,7	2.312
	Haziran	12,8	1.181	14,3	135	22,1	1.095	23,5	2.411
	Temmuz	12,5	1.140	14,1	146	22,9	1.231	24,3	2.518
	Ağustos	12,3	1.133	13,8	140	21,4	1.071	22,7	2.344
	Eylül	12,3	1.140	13,4	99	22,0	1.146	23,0	2.385
	Ekim	12,2	1.139	13,2	89	20,7	993	21,6	2.221
	Kasım	12,2	1.146	13,2	95	21,6	1.129	22,5	2.371
	Aralık	12,7	1.204	14,1	134	21,2	1.024	22,5	2.362
2016	Ocak	12,5	1.180	14,2	159	22,0	1.146	23,5	2.485
	Şubat	12,2	1.143	13,7	137	21,8	1.143	23,2	2.424
	Mart	12,6	1.188	13,8	109	21,8	1.101	22,8	2.398
	Nisan	12,2	1.143	13,8	154	21,3	1.091	22,8	2.387
	Mayıs	12,6	1.199	13,9	123	21,6	1.090	22,7	2.412
	Haziran	13,0	1.238	14,2	116	22,3	1.144	23,4	2.499
	Temmuz	13,8	1.327	14,8	95	24,7	1.390	25,5	2.812
	Ağustos	13,9	1.344	15,2	121	23,2	1.162	24,3	2.628
	Eylül	14,7	1.427	16,0	131	23,1	1.070	24,3	2.629
	Ekim	15,0	1.477	17,1	206	23,4	1.078	25,3	2.760
	Kasım	15,2	1.500	16,9	170	23,3	1.046	24,8	2.716
	Aralık	15,2	1.513	16,5	132	23,3	1.056	24,5	2.701
2017	Ocak	14,3	1.422	15,7	136	23,2	1.146	24,4	2.703
	Şubat	14,5	1.441	15,8	133	23,1	1.119	24,4	2.693
	Mart	14,4	1.439	16,0	156	23,1	1.123	24,4	2.718
	Nisan	14,7	1.468	16,0	129	22,9	1.060	24,0	2.657
	Mayıs	14,5	1.450	15,8	127	22,3	998	23,5	2.575
	Haziran	14,3	1.436	15,1	78	22,2	1.015	22,9	2.529
	Temmuz	14,0	1.406	14,8	83	21,6	979	22,3	2.468
	Ağustos	14,2	1.446	15,2	103	22,6	1.108	23,5	2.658
	Eylül	13,4	1.364	14,5	110	20,5	906	21,5	2.381
	Ekim	13,3	1.370	14,7	139	20,6	938	21,9	2.448
	Kasım	13,0	1.338	13,9	97	21,6	1.139	22,5	2.574
	Aralık	12,6	1.311	14,0	143	20,7	1.058	22,0	2.513
2018	Ocak	13,0	1.340	14,3	139	21,0	1.052	22,3	2.531
	Şubat	13,1	1.355	14,2	117	20,9	1.025	21,9	2.497
	Mart	13,1	1.358	14,0	94	21,2	1.067	22,1	2.518
	Nisan	13,3	1.385	14,4	119	20,4	937	21,4	2.441
	Mayıs	13,7	1.438	14,9	123	20,8	936	21,9	2.498

	Haziran	13,5	1.408	14,4	93	22,0	1.135	22,8	2.636
	Temmuz	13,8	1.443	14,8	108	22,4	1.166	23,3	2.718
	Ağustos	14,0	1.462	15,0	108	21,8	1.048	22,7	2.618
	Eylül	14,2	1.496	15,1	96	21,4	967	22,3	2.559
	Ekim	13,7	1.434	14,9	121	21,6	1.046	22,7	2.602
	Kasım	14,4	1.507	15,4	108	22,2	1.056	23,1	2.672
	Aralık	14,9	1.573	16,3	146	22,3	1.003	23,5	2.723
2019	Ocak	16,0	1.702	17,0	110	23,7	1.080	24,7	2.891
	Şubat	16,5	1.773	17,6	114	23,8	1.022	24,7	2.910
	Mart	16,9	1.829	17,9	104	24,8	1.129	25,7	3.061
	Nisan	16,4	1.764	17,2	85	23,6	1.012	24,4	2.861
	Mayıs	16,4	1.760	16,9	53	23,7	1.025	24,2	2.838
	Haziran	16,0	1.703	17,0	106	24,1	1.134	24,9	2.943
	Temmuz	16,4	1.752	17,2	88	23,8	1.041	24,5	2.881
	Ağustos	16,4	1.745	17,1	73	24,3	1.107	24,9	2.925
	Eylül	16,6	1.775	17,7	119	23,4	952	24,4	2.846
	Ekim	15,7	1.667	16,6	96	23,2	1.038	24,0	2.800
	Kasım	16,5	1.769	17,2	78	23,7	1.016	24,4	2.863
	Aralık	16,4	1.742	17,0	69	23,5	995	24,1	2.805
2020	Ocak	16,3	1.682	18,6	237	26,1	1.367	28,1	3.286
	Şubat	14,7	1.488	17,0	232	24,9	1.374	26,9	3.094
	Mart	15,1	1.420	17,8	257	26,8	1.510	29,1	3.187
	Nisan	14,0	1.291	18,2	393	28,1	1.821	31,6	3.505
	Mayıs	14,2	1.311	18,9	438	30,3	2.142	34,1	3.892
	Haziran	15,1	1.469	18,4	324	29,4	1.977	32,2	3.769
	Temmuz	15,6	1.538	18,9	323	29,3	1.905	32,0	3.766
	Ağustos	14,8	1.442	18,0	316	29,0	1.959	31,7	3.718
	Eylül	14,4	1.404	17,3	281	28,8	1.968	31,2	3.653
	Ekim	14,6	1.431	18,6	392	29,3	2.038	32,6	3.861
	Kasım	14,5	1.415	18,3	376	31,0	2.347	34,0	4.138
	Aralık	14,0	1.381	18,1	402	32,5	2.698	35,7	4.482
2021	Ocak	14,8	1.467	21,9	711	31,2	2.377	37,0	4.555
	Şubat	15,7	1.584	22,1	648	30,4	2.135	35,7	4.366
	Mart	16,5	1.677	21,2	476	30,1	1.974	34,0	4.127

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), Hanehalkı İşgücü Araştırması, Mart 2021. DİSK-AR tarafından hesaplanmıştır.

Ek Grafik 2: Kadın İşsizlik Oranları, Mevsim Etkisinden Arındırılmış Dar Tanımlı ve Geniş Tanımlı (Âtıl İşgücü) (2014 Ocak-2021 Mart) (Yüzde)

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), Hanehalkı İşgücü Araştırması, Mart 2021. DİSK-AR tarafından hazırlanmıştır.

İŞSİZLİKLE MÜCADELE ÖNERİLERİ

- İşten çıkarmalar Covid-19 süresince kesin olarak yasaklanmalı.
- İş Yasasının 25/II. Maddesi yeniden düzenlenmeli ve keyfi işten çıkarmalar sona ermelidir.
- İşsizlik sigortası ödeneğinden yararlanma koşulları ve ödenek miktarı iyileştirilmelidir.
- Covid-19 koşullarında İşsizlik Sigortası Fonu ödeneklerinden yararlanmada ön koşul aranmamalıdır.
- İşsizlik Sigortası Fonu'nun amaç dışı kullanımına son verilmelidir. Fon'dan işverenlere dönük teşvik ve destekler sona erdirilmelidir.
- "Herkesin çalışması için, herkesin daha az çalışması" ilkesi doğrultusunda haftalık çalışma süresi gelir kaybı olmaksızın 37,5 saate, fazla mesailer için uygulanan yıllık 270 saat sınırı, 90 saate düşürülmelidir.
- İstihdam artışlarında kamunun payı dikkate değerdir. Kamu istihdamının artırılması, kamuda eğreti ve güvencesiz çalışma biçimleri yerine, kadrolu ve güvenceli istihdam artışının sağlanması yaşamsal önemdedir. Kamu girişimciliği ve hizmetleri istihdam yaratacak şekilde yeniden ele alınmalı ve kamuda personel açığı derhal kapatılmalıdır.
- İş başında eğitim adı altında çırak, stajyer, kursiyerlerin ve bursiyerlerin ucuz işgücü deposu olarak kullanılması uygulamasına son verilmelidir.
- Uluslararası çalışma normları doğrultusunda herkese en az bir ay ücretli yıllık izin hakkı tanınmalıdır.
- Güvencesiz çalışma biçimlerine son verilmeli, tüm taşeron işçilere kadro verilmelidir. Kamu taşeron işçileri kamu işçisi olarak kadroya alınmalıdır.
- Uluslararası Çalışma Örgütü'nün (ILO) "insana yaraşır iş" yaklaşımı temelinde herkese güvenceli ve nitelikli işler sağlanmalıdır.
- Sendikal hak ve özgürlüklerin kullanımı güvence altına alınmalı, sendikal barajlar kaldırılmalı, herkesin sendika hakkını özgürce kullanabilmesi için gerekli yasal düzenlemeler yapılmalıdır.
- Kadın istihdamının artırılması ve işsizliğinin azaltılması için işgücü piyasalarındaki cinsiyetçi uygulamalara son verilmeli, ev içi bakım hizmetleri devletin gereken nitelikli, yaygın ve ücretsiz bakım hizmetlerini sağlaması ile kadının üzerinden alınmalıdır.

EK: METODOLOJİK AÇIKLAMALAR

TÜİK'in Hanehalkı İşgücü Araştırması (HİA) Yönteminde Yaptığı Değişiklikler

TÜİK Mart 2021'den başlayarak Hanehalkı İşgücü Araştırması (HİA) kapsamında önemli bir revizyona gitti. TÜİK'in yeni metodolojisinde en dikkat çeken unsur dar tanımlı işsizliğin yanında DİSK-AR tarafından uzun süredir hesaplanan geniş tanımlı işsizliğe benzer şekilde üç yeni işsizlik oranıyla birlikte toplam 4 farklı alternatif işsizlik oranının hesaplanması oldu. Metodoloji revizyonu ile yalnızca hesaplama yöntemlerinde değil, soru formunda ve tanımlarda da değişikliğe gidildi.⁴

TÜİK, HİA'da kullandığı tanımlarda ILO'nun 19. Çalışma İstatistikçileri Konferansı'nda yeniden belirlenen çalışma türleri, *istihdam*, *işsizlik* ve *potansiyel işgücü* tanımları doğrultusunda değişiklikler yaptı. Böylece çalışma türleri *kendi tüketimi için üretim, istihdam, ücretsiz staj, gönüllü çalışma* ile ücretsiz toplum hizmeti, mahkumlarca yapılan ücretsiz çalışmalar ve ücretsiz askerlik gibi çalışmaları kapsayan *diğer çalışma türleri* olmak üzere beş ayrı gruba ayrıldı.

Metodolojide istihdam ve işsizlik tanımları ve kapsamlarında da değişiklik yapıldı. Revizyon öncesi dönemde kendi tüketimi için üretim yapan çiftçiler yıllık gıda harcamalarının yarısından fazlasını karşılıyorsa istihdamda sayılıyordu. Revizyon ile birlikte kendi tüketimi için üretim yapanlar çıkarılarak istihdam kapsamı daraltıldı. İstihdam tanımı metodolojide "*referans dönemi boyunca ücret veya kar elde etmek amacıyla üretim veya hizmet sağlamak için herhangi bir faaliyette bulunanlar*" olarak belirtilmiştir.

Bilindiği gibi **istihdam işbaşında olanlar ve işbaşında olmayanlar** olarak iki gruba ayrılmaktadır. Revizyon öncesinde işbaşında olmayanlar grubundaki ücretli veya maaşlılardan "*istihdam ilişkisi devam eden ve üç ay içinde işlerine döneceklerini düşünenler ile işbaşında olmayıp gelirin en az yarısını elde edenler*" ve yevmiyelilerden "*gelirinin en az yarısını alanlar*" istihdamda sayılırken, kendi hesabına çalışanlar ile işverenler geçici olarak işten uzak olsalar da istihdamda kabul ediliyordu. Dolayısıyla işbaşında olmayan kişilerin istihdamda olmaları işteki durumlarına bağlıydı. **Yeni tanım ve kapsamda işbaşında olmayanların istihdamda sayılma durumları işten uzak kaldığı süreye, iş ile ilişkisinin devamı ve işe geri dönüş duruma bağlandı.**

TÜİK'in değişikliğe gittiği bir diğer tanım **işsizlik** oldu. Revizyon öncesi dönemde TÜİK, "*referans dönemi içinde istihdam halinde olmayan (kâr karşılığı, yevmiyeli, ücretli ya da ücretsiz olarak hiçbir işte çalışmamış ve böyle bir iş ile bağlantısı da olmayan) kişilerden iş bulmak için son 4 hafta içinde iş arama kanallarından en az birini kullanmış ve 2 hafta içinde işbaşı yapabilecek durumda olan veya üç ay içinde başlayabileceği bir iş bulmuş/kendi işini kurmuş ancak işe başlamak ya da işbaşı yapmak için çeşitli eksikliklerini tamamlamak amacıyla bekleyenler*" işsiz olarak tanımlamaktaydı. Yeni işsizlik tanımı ise "*referans döneminde istihdamda olmayan kişilerden iş bulmak için son 4 hafta içinde aktif bir iş arama kanalını kullanarak iş arayan veya iş bulmuş olduğu için iş aramayan ve üç ay içerisinde işe başlayacak kişileri*" kapsamaktadır. **Böylece işsizlik için iş arama kanalları değiştirilerek aktif iş arama kanallarına başvuru koşulları getirildi.**

Kuşkusuz işsizlikle ilgili en önemli gelişme TÜİK'in metodolojisine eklediği ve "**işgücüne ilişkin tamamlayıcı göstergeler**" adını verdiği 4 farklı işsizlik hesaplama türleri olmuştur. Yeni metodolojide işsizlik türleri *standart (dar tanımlı) işsizlik, zamana bağlı eksik istihdam ile işsizlerin bütünleşik oranı, işsiz ve potansiyel işgücünün bütünleşik oranı ve âtil işgücü oranı* olmak üzere dört farklı tür olarak yer alıyor. TÜİK'in işsizlik türlerini hesaplama yöntemi aşağıdaki kutuda yer almaktadır.

⁴ TÜİK'in HİA metodolojisindeki değişikliklerin tümüne erişmek için:

https://www.tuik.gov.tr/indir/metodolojikDokumanlar/hia_metod_tr.pdf (Erişim: 18 Mart 2021).

Kutu: TÜİK Tarafından Açıklanan Dar Tanımlı İşsizlik, Tamamlayıcı İşgücü Göstergeleri ile DİSK-AR'ın Geniş Tanımlı İşsizliğinin Hesaplanma Yöntemleri

Standart (dar tanımlı) işsizlik oranı

$$(\text{İşsiz sayısı} / \text{İşgücü}) \times 100$$

Zamana bağlı eksik istihdam ve işsizlerin bütünleşik oranı

$$[(\text{İşsiz} + \text{Zamana bağlı eksik istihdam}) / \text{İşgücü}] \times 100$$

İşsiz ve potansiyel işgücünün bütünleşik oranı

$$[(\text{İşsiz} + \text{Potansiyel işgücü}) / (\text{İşgücü} + \text{Potansiyel işgücü})] \times 100$$

Âtıl işgücü oranı

$$[(\text{Zamana bağlı eksik istihdam} + \text{İşsiz} + \text{Potansiyel işgücü}) / (\text{İşgücü} + \text{Potansiyel işgücü})] \times 100$$

DİSK-AR'ın kullandığı geniş tanımlı işsizlik oranı

$$[(\text{İşsiz} + \text{Zamana bağlı eksik istihdam} + \text{İş aramayıp çalışmaya hazır oranlar} + \text{Ümitsiz işsizler} + \text{Mevsimlik çalışanlar}) / (\text{İşgücü} + \text{İş aramayıp çalışmaya hazır oranlar} + \text{Ümitsiz işsizler} + \text{Mevsimlik çalışanlar})] \times 100$$

TÜİK tarafından hesaplanan işsiz ve potansiyel işgücünün bütünleşik oranı ile âtıl işgücü oranında ifade edilen **potansiyel işgücü** kavramı TÜİK metodolojisinde “*çalışma çağındaki nüfusa dahil olup, referans döneminde ne istihdamda ne de işsiz olan kişilerden; iş arayan fakat kısa süre içerisinde işbaşı yapabilecek durumda olmayanlarla, iş aramadığı halde çalışma isteği olan ve kısa süre içerisinde işbaşı yapabilecek durumda olan kişiler*” olarak tanımlanmıştır. Açıklanan eski tablolarındaki hangi verileri içerdiği açıklanmamış olsa da **iş aramayıp çalışmaya hazır olanlar** kategorisindeki ümitsiz işsizler ve diğer grubunu kapsadığı söylenebilir.

Bilindiği gibi **DİSK-AR'ın geniş tanımlı işsizlik hesaplaması** dar tanımlı işsiz, zamana bağlı eksik istihdam, iş aramayıp çalışmaya hazır olanlar (diğer ve ümitsiz işsizler) ile mevsimlik çalışanların sayısının toplamının, geniş işgücüne (işgücü, çalışmayı hazır olanlar ve mevsimlik çalışanlar) bölünmesiyle elde edilmektedir (Ayrıntılı metodoloji notu için DİSK-AR İşsizlik ve İstihdamın Görünümü raporlarına bakılabilir). **TÜİK'in “âtıl işgücü oranı” olarak hesapladığı işsizlik türü ile DİSK-AR geniş işsizlik hesaplaması bu bakımdan benzerlik göstermektedir.**

TÜİK'in revizyon sonrası gerçekleştirdiği diğer önemli değişiklik ise **TÜİK'in artık haber bülteninde manşet işsizlik oranı olarak mevsim etkisinden arındırılmış göstergeleri kullanmaya başlaması oldu.** Değişikliğin gerekçesi olarak mevsimden kaynaklı etkilerin geçici olmaları sebebiyle genel eğilimin gözlemlenmesini engelliyor olması gösterildi.

Yapılan bu kapsamlı revizyonla alternatif işsizlik türlerinin hesaplamasına başlanması olumlu olsa da yayımlanan verilerin ayrıntıları sınırlı oldu. Geçmişte haber bültenleri ile birlikte istihdamda olanlardan işbaşındakiler ve bunların haftalık ortalama fiili çalışma süresi, iş aramayıp çalışmaya hazır olanların (ümitsizler ve diğer) bulunduğu işgücüne dahil olmama nedenleri, kamu sektörü istihdamına ilişkin veriler, iş arama sürelerine göre işsizler ve eğitim durumuna göre işgücü durumu gibi veriler de kamuoyuyla paylaşılmaktaydı.

Revizyon sonrası dönemde yayımlanan HİA'da işgücüne ilişkin tamamlayıcı göstergeler, 15 ve üzeri yaştakilerin temel işgücü göstergeleri, ekonomik faaliyete göre istihdam edilenler ile kayıtlı olma durumuna göre istihdam edilme durumu ve bunların mevsim etkisinden arındırılmış verilerinin bulunduğu tablolar yer aldı.

TÜİK, açıkladığı **HİA bültenlerinin kapsadığı dönemde** de değişiklik yaptı. Bilindiği gibi **HİA verileri daha önce üçer aylık hareketli ortalama ile hesaplanıyordu. Revizyon ile birlikte veriler aylık olarak hesaplanmaya başladı.** Revizyonun sebebi olarak üç aylık hareketli ortalama bültenin yayımlandığı aylık dönemdeki eğilimi yansıtmaması gösterildi. Bu değişiklik sebebiyle geçmiş veriler üç aylık hareketli ortalama yerine aylık olarak revize edildi. Ayrıca, aylık veriler dışında detaylı işgücü göstergelerinin yer alacağı çeyreklik ve yıllık haber bültenlerinin yayımlanmasına da devam edileceği belirtildi. Bu nedenle, **DİSK-AR İşsizlik ve İstihdamın Görünümü raporları da bundan sonra özet ve sınırlı verileri içeren aylık raporlar ile detaylı verilerin açıklanmasıyla ayrıntılı üç aylık raporlar olarak hazırlanıp yayımlanacak.**

Bilindiği gibi Covid-19 döneminde Haziran 2020'den başlayarak DİSK-AR İşsizlik ve İstihdamın Görünümü raporlarında ILO yöntemini kullanarak Covid-19'un yarattığı iş kaybını hesaplamaya başlamıştık. Yaptığımız hesaplama istihdamda olanlardan işbaşındakilerin sayısı ve onların haftalık ortalama fiili çalışma sürelerine dayanıyor (ILO'nun eşdeğer tam zamanlı istihdam kaybı hesaplaması için Haziran 2020-Mart 2021 arası yayımlanmış DİSK-AR İşsizlik ve İstihdamın Görünümü raporlarına bakılabilir). TÜİK yeni veri açıklama yöntemi nedeniyle ham verilerde bu ayrıntılara erişemediğimiz için bu hesaplamayı aylık olarak yapamıyoruz. **TÜİK'in açıkladığı aylık veriler, tüm dünyada büyük iş ve gelir kayıpları yaratan Covid-19'un işgücü piyasasındaki etkisinin detaylı ve aylık olarak ölçülebilmesi için yeterli değildir.** Üç aylık ayrıntılı veriler açıklandığında daha yaptığımız gibi Covid-19 nedeniyle yaşanan iş kaybını hesaplamaya devam etmeyi umuyoruz.